AASTA ARUANNE 2019

aruandeaasta algus: 01.01.2019
aruandeaasta lõpp: 31.12.2019
nimi: Vabaühenduste Liit
registrikood: 80005069
aadress: Telliskivi 60a, 10412 Tallinn
telefon: 664 5077
e-post: info@heakodanik.ee
veeb: www.heakodanik.ee

Sisukord

Kodanikuühiskond ja Vabaühenduste Liit aastal 2019 4
Kodanikuühiskonna aasta tegijad 2019 6
Aasta 2019 numbrites 8
2017-2020 on meie peamised eesmärgid: 9
Eesmärk 1. Osalemis- ja otsustamispraktikad on kaasavad ja tõhusad 10
Eesmärk 2. Arutelu osalemiskeskkonna parandamiseks on tulemuslik 12
Eesmärk 3. Kodanikuruum on mõtestatud ning hoitud 14
Eesmärk 4. Noored saavad koolist osalemise kogemuse 15
Eesmärk 5. Vabaühendused on hästi juhitud 16
Eesmärk 6. Kodanikuühiskonnas osaleb rohkem inimesi 18
Eesmärk 7. Koostöövõrgustikud on nähtavad ja tuntava mõjuga 20
Liikmed aastal 2019 22
Inimesed aastal 2019 23
Rahaasjad aastal 2019 24
Tegevuskava 2020 26
Finantsaruanne 29

TEGEVUS-ARUANNE

Kodanikuühiskond ja Vabaühenduste Liit aastal 2019

2019 oli tagantjärele vaadates imeline aasta. Ei koroonat, ei eriolukorda, sai kinos käia ja kallistada, puhas idüll! Tegelikkus oli muidugi vabakonna jaoks märksa katsumusterohkem. Murdsime pead jätkuva ühiskondliku polariseerumise teemadel, muretsesime demokraatia käekäigu pärast, püüdsime inimesi rohkem annetama vedada ning hoidsime pilgu samal ajal tulevikus, sest ees ootab uus kodanikuühiskonna programm. Kui aasta lõpus kokkuvõtteid tegime, tundus toimunut nii rohkelt, et otsast oli hakanud ununema – ka valimised mahtusid selle aasta sisse!

Koostöö uue valitsusega on paljudel paraku üht jalga longanud, kui mitte rohkemaid. Aasta paistis silma sagedaste poliitiliste rünnakutega mittesobiva maailmavaatega ühenduste suunas, segadusega hasardinõukogu järgsete rahastuskordadega ning pideva tulega sotsiaalministeeriumi varasemate toetuste pihta. Suurimad ohud pole siiski seni realiseerunud, inkvisitsiooni pole kaasnenud ning Eesti demokraatia paistab erinevalt mõningatest naabritest laias laastus toimima.

See ei tähenda, et vähedemokraatlikud otsustustendentsid ja heade tavade rikkumine ärevust ei tekitanuks. Aasta keskel sai hoo sisse pikk piikide murdmine Kodanikuühiskonna Sihtkapitali tuleviku teemadel – sundkolimisest nõukogu ja juhataja valimise ning tegevussuundade ja linna-maa vastandamiseni. Minister nägi olukorda üht-, meie teistmoodi. Isiklikuks kiskunud jagelus jõudis meediasse ja riigikogu saaligi, suhted said mõneks ajaks muljutud, usaldus kriimu.

Tänaseks on KÜSK otsaga Viljandis ning uus nõukogu ja juhataja ametis. Kuidas kõik edasi, on vara öelda, aga püüame seista nii palju kui saame ja oskame hea selle eest, et vabaühenduste rahastamine oleks jätkuvalt läbimõeldud, läbipaistev ja mõjus, olgu Viljandis, Toompeal või ükskõik millise ministeeriumi kabinetisügavustes.

Et vabakonna ja riigi läbikäimine meenutaks rohkem harmoonilist lähisuhet ja vähem raamatut "Maailm kontoris" või laulu "Kodusõda", keskendume strateegilise partnerluse edendamisele. Eesmärgiga, et ministeeriumide ja nende partnerite vahel oleks tihedam koostöö, rohkem usaldust, pikemad lepingud ning päris partnerlus, mitte lihtsalt tegevustoetused. Eeskuju näitamisega tegi otsa lahti sotsiaalministeerium, keda tunnustasime aasta avaliku võimu esindaja tiitliga.

Enamik protsesse, millega tegeleme, ongi pikaajalised – mõjusid näeme heal juhul aastate pärast. Sageli on professionaliseerunud vabakonnale keeruline saavutada tasakaal pikema perspektiivi silme ees hoidmise ja tänasest päevast vahevõitude ning väiksemate rõõmude leidmise vahel. Oma dopamiinilaksu saime õnneks keset sügiskaamost kätte annetamistalgutest.

Eestis esimest korda toimunud talgute jooksul nägime, kui paljud inimesed olid valmis panustama hea sõna levitamise ning südamelähedaste algatuste toetamisega, kuivõrd paljudele läheb korda Eesti juurprobleemide lahendamine, olgu teemaks haridus, inimõigused, pered, lapsed või loomad. Rohkem sellist (kodaniku)ühiskonda, palun. Ja äkki saab varsti jälle kallistada ja kinos käia ka.

Foto: Harvepino / Shutterstock

Kodanikuühiskonna aasta tegijad 2019

Fotod: Mattias Tammet, VPK

Aasta vabaühendus:
Nähtamatud Loomad

Nähtamatud Loomad on lühikese ajaga üles ehitanud järjepideva, rohkelt vabatahtlikke kaasava ning oma töös eduka ja nähtava organisatsiooni. Ühtaegu osatakse näidata sõbralikku naeratust, kutsumaks üles keskkonnateadlikumale toitumisele Taimse Teisipäeva näol, kui ka küüsi, tegutsedes jõuliselt karusloomakasvatuse ning puurikanade munade müügi lõpetamise nimel.

Aasta missiooniinimene:
Dmitri Rõbakov

Dmitri Rõbakov on ajaloo- ja ühiskonnaõpetuse õpetaja, kes on andnud tööga neljas venekeelses koolis märkimisväärse panuse vähemate võimalustega noorte lõimimisse Eesti ühiskonda. Oma töös põimib ta järjepidevalt kodanikuteadlikkuse kasvatamist ja avatud ühiskonna põhiväärtusi. Õpilaste vajadusi arvestades püüab leida neile arenguvõimalusi ka väljaspool kooli, viies neid kokku riigijuhtide, äri- ja kultuuriinimeste ning vabaühendustega. Lisaks on Rõbakov kaasa löönud Eesti Koostöö Kogu rahvuste ümarlaua ja Eesti Inimõiguste Keskuse nõukogu liikmena, osaleb aktiivselt kaasavate õppemetoodikate arendamises ning rakendamises.

Aasta avaliku võimu esindaja:
Sotsiaalministeerium

Sotsiaalministeerium näitas tänavu eeskuju strateegiliste partnerite valimisega. Vähesed ministeeriumid on oma partnerid leidnud nii läbimõeldult ja läbipaistvalt, kus püstitatud on selged ülesanded, mida partneritelt oodatakse, korraldatud avalikud konkursid ning sõlmitakse pikemad lepingud kui varasemad ühe-aastased. Niimoodi võiks talitada kõik ministeeriumid, et koostöö oleks projektipõhisuse asemel sisulisem ning toetatakse teadlikult ka vabaühenduste huvikaitse-suutlikkust. Sotsiaalministeerium väärib tunnustust ka vankumatult kõigi ühiskonnagruppide võrdse kohtlemise eest, kui väärtuste eest seismine ka ühiskonnas vastakaid emotsioone tekitab.

Aasta hääl:
Fridays for Future Eesti

Fridays for Future Eesti on osa Rootsi kooliõpilasest Greta Thunbergist innustust saanud üleilmsest noorteliikumisest, mis kutsub üles võtma jõulisi samme kliimakriisi leevendamiseks. Ajal, mil poliitiline eliit jageleb protsendipunktide nimel järgmistel valimistel, on noortest kujunenud teaduslikku konsensust võimendav mõistuse hääl, mis kutsub üles nägema pikemat perspektiivi.

Aasta innustaja:
Vunki mano!

Võrumaa arenduskeskuse ellukutsutud Vunki mano! loometalgutel võetakse juppideks ja pannakse uuesti, üheskoos ja innovaatiliselt, kokku maakonda ja inimesi puudutavad plaanid. Eri valdkondade partnereid ja Tallinna ülikooli teadlasi kaasates ning koosloome meetodeid katsetades arendavad osalejad kohalikku elu edendavaid ideid ja avalikke teenuseid. Loometalgud toovad kokku kodanike kogemuse, ekspertide teadmised, ettevõtja realistlikkuse ja ametniku vastutuse. Korraldajad usuvad, et kaasates probleemide lahendamisse kõik osapooled, saab olla kindel, et lahendus on kõiki arvestavalt läbi mõeldud.

Aasta teerajaja:
Tartu noorsootöötajad ja kogukond

Tartus Lille noortekeskuses korraldatud LGBT-arutelule järgnesid vägivallaähvardused ja võimuerakonna korraldatud meeleavaldus. Vaenulikkuse kiuste astusid Tartu noorsootöötajad sõnakalt esile, et nende noored saaks turvalises keskkonnas omale oluliste teemadega tegeleda. Lille noortekeskuse noorsootöötajad, noorsootöö keskuse ja linnavalitsuse noorsooteenistuse juhid seisid julgelt Tartu noorte eest, toetasid üksteist ja selgitasid, mida iga hirmutatud ametnik ei pruukinuks teha. Avatud ühiskonna eest astusid välja ka kohalikud ettevõtted ja kogukond – just selline julgus ja kodanikualgatus aitavadki hoolivat ühiskonda kaitsta.

Aasta 2019
numbrites

Avalikes huvides tegutsevate vabaühenduste liiduna töötame selle nimel, et Eestis oleks tugev kodaniku-ühiskond, kus inimesed tahavad, saavad ja oskavad olla head, arukad ja aktiivsed kodanikud. Meie missiooniks on aidata areneda vabaühenduste tegevust toetaval keskkonnal ja tugevdada ühenduste suutlikkust selles keskkonnas tulemuslikult tegutseda.

105 liikmeid

60 vabatahtlikke

6 töökohti

40 koolitustunde

120 nendes osalejaid

15 töörühma ja komisjoni

2 koostöö-võrgustikku

2017-2020 on meie peamised eesmärgid:

1. Osalemis- ja otsustamispraktikad on kaasavad ja tõhusad
2. Arutelu osalemiskeskkonna parandamiseks on tulemuslik
3. Kodanikuruum on mõtestatud ning hoitud
4. Noored saavad koolist osalemise kogemuse
5. Vabaühendused on hästi juhitud
6. Kodanikuühiskonnas osaleb rohkem inimesi
7. Koostöövõrgustikud on nähtavad ja tuntava mõjuga

Eesmärk 1
Osalemis- ja otsustamispraktikad on kaasavad ja tõhusad

Osalus- ja otsustamispraktikad on kaasavad ja tõhusad, nõudlus avatud valitsemise järele suurenenud. Jätkame tööd Eesti kodanikuühiskonna arengukontseptsiooni (EKAK) elluviimise ja selle järelevalvega. Valitsemist puudutavate otsuste ja valikute juures hoiame aktiivse osalemisega seotud teemad fookuses (sh haldus- ja riigireform, valimis- ja valitsemisprogrammid, EL Nõukogu eesistumine jms).

Kogu aastat iseloomustas peamiselt valimisteks valmistumine ja siis nendest rahunemine. Esimese poole fookuses oli ka hea valimistava valvamine, eesmärgiks sisukas ja võrdne debatt, mille tulemusel saavad kodanikud informeeritud otsuseid langetada; samuti, et kodanikuühiskonna teemad laual oleksid. Valvurite töö kulges varasemast mõneti vaguramalt. Käisime iganädalaselt ETV eetris kokkuvõtteid tegemas ja vähemalt korra ähvardas autahvlile paigutatu kohtukulliga, aga suuremate rikkumiste vähenemise tingimustes mõtleme, kuidas edasi.

Erakondadele esitasime seekord **kaheksa ettepanekut** vabakonna ja valitsuse koostöö edendamiseks, valitsusleppesse jõudis **neist enamik**. Rakendamine ei pruugi nii kena olla.

2020. aastal saab otsa senine kodanikuühiskonna arengukava, mistõttu jõudis lõpusirgele uue arengudokumendi koostamine. Edaspidi hakkab see kandma programmi nime ja saab osaks rahvastiku ja sidusa ühiskonna arengukavast. Sama arengukava hõlmab endas lõimumise ja kohanemise, aga ka rahvastiku kestmise ja globaalse eestlusega seotud teemad. Laias laastus tegeleb uus kodanikuühiskonna programm ikka samade teemadega, mis seni, lisandunud on tehnilistel põhjustel usuasjad. 2019. aasta kevadel valmis ka mitu mahukat uuringut senise arengukava mõjust ja vabatahtliku tegevuse hetkeseisust.

Avatud valitsemise teemal sai ümber korraldatud juhtimine ehk ühendatud senine AVP koordineeriv kogu haldusvõimekuse valdkondliku komisjoniga. Uueks nimeks sai ARVAK. Ärge küsige, mis see tähendab ... Liidu poolt jätkasime avatud valitsemise entusiastide võrgustiku vedamist, aitasime korraldada väiksema aruteluseminari ja OGP tegevjuhi Sanjay Pradhani visiidi Eestisse.

2018-2020 tegevuskava elluviimine läheb plaanipäraselt. Suurima mõjuga tegevus võiks olla nn EISi uuendamine ehk kogu õigusloome menetlusele ühe ägeda e-keskkonna loomine, mis ühendab kõik senised ehk eelnõude infosüsteemi, rahvaalgatuse, riigikogu ja riigi teataja. 2019 jõudis innotiimist tuule saanud idee prototüübi testimise faasi, mida veab justiitsministeerium. 2020 tuleb valmis saada juba järgmise perioodi kahe-aastane tegevuskava, milleks riigikantseleis on seekord rohkem indu.

Rahul saab olla Eesti 2035 katusarengukava koostamisega, kus riigikantselei ja rahandusministeerium on ellu viinud küllap suurima ja läbipaistvaima kaasamisprojekti.

Kodanikuühiskonna arutellu riigikogu kolmes komisjonis me seekord eriti ei panustanud. Teemaks oli vabatahtlik tegevus. Suure saali arutelu pidi tulema 2020 aprillis, ent lükkus kriisi tõttu teadmatusse.

etv

etv

Tänukiri
etv

Eesmärk 2
Arutelu osalemiskeskkonna parandamiseks on tulemuslik

Arutelu kodanikuaktiivsust toetavast keskkonnast ja selle arendamise võimalustest on vabaühenduste poolt tulemuslikult juhitud. Kujundame õigus- ja tegutsemiskeskkonda kodanikualgatust soosivamaks ning mh töötame selle nimel, et vabaühenduste rahastamine riigieelarvest oleks õiglasem, läbipaistvam ning ühingute elujõudu toetav; maksupoliitika soosiks heategevust ja filantroopiat ning ühinguõigus toetaks eri vormides vabaühenduste mõjusat tegutsemist.

Oleme koos Avatud Eesti Fondiga Eesti operaatoriteks Norra, Islandi ja Liechtensteini rahastatud Aktiivsete Kodanike Fondile (ACF), mis toetab aastatel 2019-2023 Eesti kodanikuühiskonda 3,3 miljoni euroga. Programmi abil püütakse parandada kodanikuühiskonna kestlikkust ja võimekust, tugevdades selle rolli osalusdemokraatia, kodanikuaktiivsuse ja inimõiguste edendamises ning haavatavate rühmade mõjujõu suurendamises. Kahe taotlusvooru jooksul said rahastuse 32 projekti.

Vabaühenduste Liit korraldas 2019. aastal kahe taotlusvooru infopäevad ning taotlejate nõustamiseks veebiseminarid, lisaks oleme toetanud taotlejaid jooksvalt. Keskmise suurusega ja suurprojektide infopäevad toimusid mai- ja juunikuus ning väikeprojektide omad oktoobrikuus 4 linnas: Tallinnas, Tartus, Pärnus ja Narvas. Narvas korraldame infopäevi vene keeles. Lisaks koostasime abimaterjalid taotlejatele nii eesti kui vene keeles teemadel "kuidas valida projekti indikaatoreid ja hinnata mõju?", "kuidas taotluses hästi argumenteerida?" ning "Aktiivsete Kodanike Fond - võimalus kasvatada vabaühenduste võimekust ja kodanikuühiskonna suutlikkust".

Vabaühenduste tegevuskeskkonna kujundamisel olid tavapäraselt fookused ühingu- ja maksuõigusel ning rahastamisel. Ühinguõiguse revisjon jõudis aasta lõpus eelnõudeni, mis peaks 2020 suvel liikuma avalikule kooskõlastusringile. Suurem osa vabaühenduste elu lihtsustavatest ettepanekutest olid arvesse võetud ja osad jõustati eriolukorra abil juba varem, näiteks lihtsam üldkoosolekute pidamine ja äriregistris muudatuste tegemine.

Maksupoliitikas kulges aasta jällegi tulemusteta, ent eesmärk piirangute leevendamisega eraraha kaasamist ergutada pole kusagile kadunud. 2020 alguses jätkame koos siseministeeriumiga, sest ka valitsuse tegevusprogrammis oli sarnane lubadus. Väike töövõit oli siiski tulumaksusoodustuse menetluse lühendamine. 2019 juulist teeb maksu- ja tolliamet otsused ühe kuu jooksul ja nimekirja muudetakse varasema kahe korra aastas asemel iga kuu esimesel päeval.

Põhjalikumalt saime keskenduda strateegilise partnerluse edendamisele, võites koos Rakendusliku Antropoloogia Keskusega riigikantselei ja siseministeeriumi riigihanke. Eesmärgiga, et ministeeriumidel ja nende partneritel oleks paremad suhted, pikemad lepingud, rohkem usaldust ja tõesti partnerlust, mitte lihtsalt tegevustoetusi. Programmi tulemusena valmib ka väike käsiraamat, aga sügisese eri põhjusil venimise ning kriisi tõttu jääb suur osa tegevustest 2020. aastasse.

Muidu andis programm meile sobivalt rohkem ressursse jätkata senigi tehtuga, kuna hasartmängumaksu jagamise ümberkorraldamine kolmes ministeeriumis kulges üsna vaevaliselt ja vajas välist pilku. Lisaks sotsiaal-, kultuuri- ning haridus- ja teadusministeeriumile tegeleme programmis põhjalikumalt ka maaeluministeeriumi ning siseministeeriumi siseturvalisuse valdkonnaga.

Vabaühenduste rahastamise analüüsikeskkonda **mtyraha.heakodanik.ee** ei jõudnud uuendatud. Uued andmed ja palju parandusi said sisse 2020 kevadeks. Võrreldes algse versiooniga näeb nüüd paremini, mida, keda ja kuidas ministeeriumid ja teised asutused rahastavad, samuti saad iga vabaühenduse rahastust vaadata. Andmetes

on küll lünke, sest riigi raamatupidamine on siiani üsna killustunud.

2019 kevadel osalesime ka siseministeeriumi katsel elustada nõndanimetatud rahastajate ümarlauda, et rahastajate omavahelise enama suhtlemise abil tingimusi ühtlustada ja bürokraatiat vähendada, ent see jäi taas pisut soiku.

Valimiste tõttu venima jäänud katuseraha rahvaalgatus jõudis pika hilinemisega juunis riigikogu rahanduskomisjoni, kus ta ka vaikselt suri. Sügisel lubati edasi arutada, kas ehk lubada katuseraha vaid investeeringuteks, mitte tegevustoetusteks, aga seda ei juhtunud ja kõik jätkus samamoodi.

Kõige hapram teema vabaühenduste rahastamise vallas on 12 aastat tegutsenud Kodaniku-ühiskonna Sihtkapitali tulevik. 2019 augustis tegi rahvastikuminister Riina Solman teatavaks, et KÜSK tuleb kolida Viljandisse, kuhu ükski senine töötaja minema ei soostunud. Seega tuli sinna leida nii uus juhataja kui ka kogu meeskond. Detsembris toimunud uue juhataja konkursi pidi nõukogu rahvastikuministri sekkumisel peatama ja jätma lõppvaliku tegemise veebruaris ametisse asuvale uuele nõukogule.

Lisaks kutsus rahvastikuminister 2020 alguses ennetähtaegselt tagasi KÜSKi nõukogu esimehe Alari Rammo ja määras sobivamad liikmed. Valitsuse ja vabaühenduste ühiskomisjon ei olnud küll lõpuni nõus ministri valikute ega vähedemokraatliku juhtimisstiiliga, aga uus nõukogu on veebruari lõpust ametis ning aprilliks leiti ka uus juhataja. Laual on olnud ka KÜSKi fookuste võimalikud muutmised, aga sisulisemat arutelu sel teemal ei toimunud, sest mäsu keskendus personaaliale.

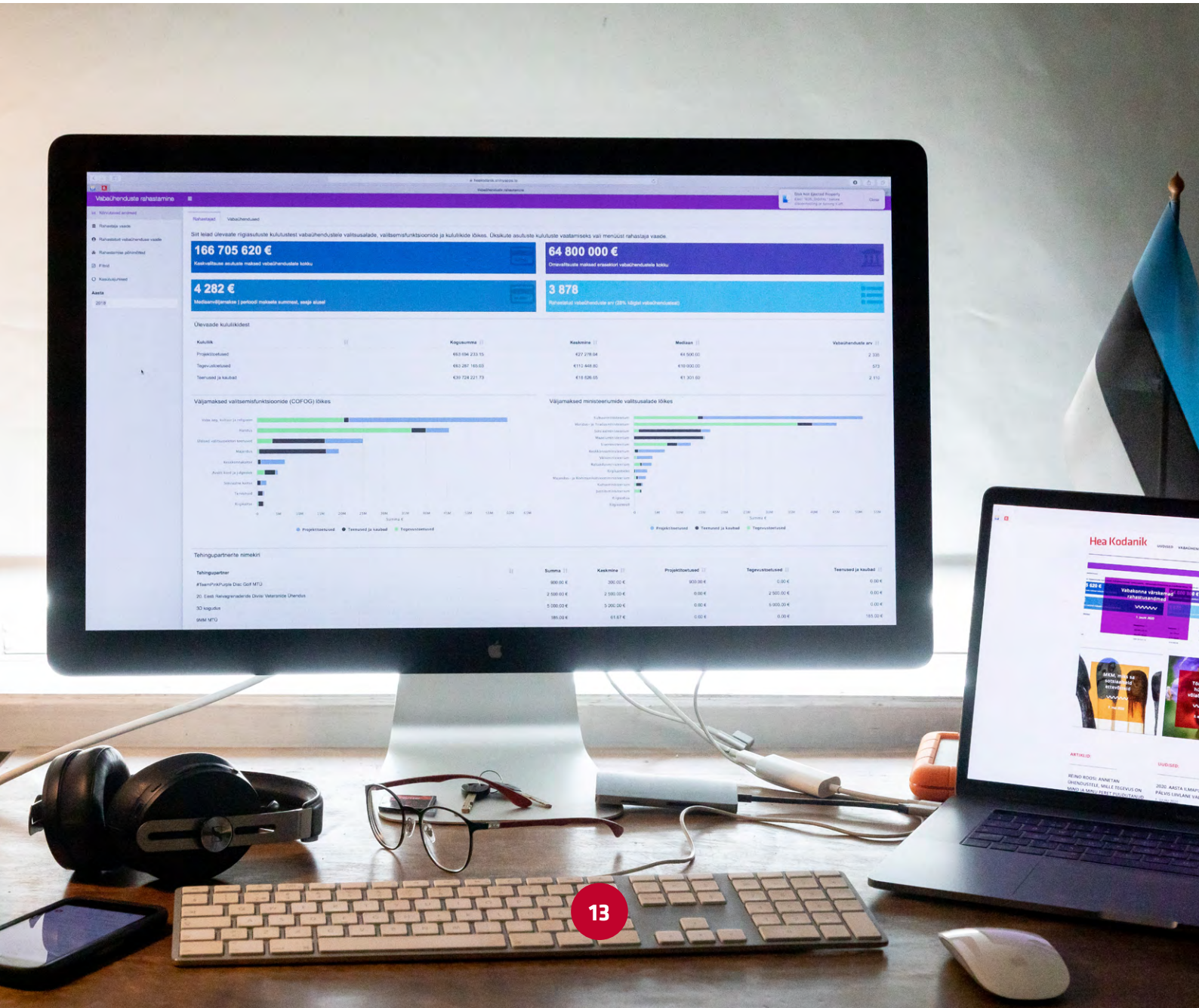

Eesmärk 3
Kodanikuruum on mõtestatud ning hoitud

Kodanikuruum on mõtestatud ning sõna-, ühinemis- ja kogunemisvabadus Eestis hoitud. Selgitame, mida kodanikuühiskonnana toimimine tähendab, ja seisame sõna-, ühinemis- ja kogunemisvabaduse eest ning vaenukõne ära hoidmise eest. Võtame sõna, kui kodanikuruum on riivatud.

Vabaühenduste Liit koostab koos teiste ekspertidega igal aastal USAID vabaühenduste võimekuse raportit. Indeksi aluseks on seitse mõõdet: seadusandlik keskkond, organisatsioonide tegutsemisvõime, majanduslik elujõulisus, huvikaitse ja poliitikate mõjutamine, teenuste osutamine, taristu ja avalik maine. Raporti kohaselt on Eesti vabaühenduste tugevusteks sektori taristu, huvikaitse ja juriidiline keskkond. Kõige suuremad raskused on organisatsioonide võimekuse ja majandusliku jätkusuutlikkusega.

Terve 2019. aasta tegutsesid viis Ukraina piirkonda hoogsalt oma kohalike Arvamusfestivalide korralduse ja katuseorganisatsiooni loomise nimel. Vabaühenduste koostöö edendamine Ukrainas oli väga vajalik sealse kodanikuühiskonna arenguks. Saavutasime projektiga endale püstitatud eesmärgid. Tänaseks on võrgustikuga liitunud enam kui 700 organisatsiooni. Ühiselt kokkulepitud alustel tegutsedes saavad nad tugevamaks ja vabakond tervikuna võimekamaks muutusi ellu viima.

Väliskoostöö raames tegime enim koostööd European Civic Forumiga, jagades kogemusi ja koostades poliitikakujundamiseks ühiseid algatusi Euroopa Komisjonile ja Euroopa Parlamendile. Jätkuvalt vahetame aktiivselt häid praktikaid ning arutame väljakutsete üle maailma vabaühenduste katuse CIVICUS liikmete seas. 2019. aastal olid CIVICUSe jaoks prioriteetseimad teemad mitmekesisus ja kaasamine. Panustasime omaltpoolt selleteemalise juhendmaterjali koostamisse.

Lisaks tegime aktiivset koostööd ACF rahastust jagavate ühenduste võrgustikus. Koos Avatud Eesti Fondiga osalesime 2019. aastal mitmetes töötubades, aruteludes ja kogemuste vahetamise seminaridel, kuhu kogunes osalejaid nii doonorriikidest kui ka 17 toetust saava riigi seast.

Demokraatiale ja põhiõigustele pühendasime ühe Hea Kodaniku ajakirja numbri. Mõtisklesime demokraatia hetkeseisu, sellega seotud põhimõistete, polariseerumise, e-demokraatia ja erinevate tulevikustsenaariumite üle.

Foto: Jürgen Randma

Eesmärk 4
Noored saavad koolist osalemise kogemuse

Koolide kodanikuharidusprogrammid võimaldavad noortel saada osalemise kogemuse ning seeläbi on paranenud noorte teadlikkus kodanikuühiskonnast. Oleme ise eeskujulik kodanikuhariduses osaleja.

2019 jätkasime **kogukonnapraktika programmiga** uutesse koolidesse ja ühendustesse laienemist, et vabakonnas osalemise kogemus jõuaks enamate noorteni ning kasvaks vabaühenduste arv, kes noori kaasata ja kõnetada oskavad.

Kokku osales programmis aasta jooksul 48 kooli 15 maakonnast, 241 vabaühendust ja 739 noort. Kuue aasta jooksul on programmis kokku osalenud üle 50 kooli, 300 vabaühenduse ja 3300 noore.

Ühe olulisema sammuna alustasime ametlikku koostööd Eesti Ajaloo- ja Ühiskonnaõpetajate Seltsiga (EAÜS). Kuna paljudes koolides viiakse programmi läbi just ühiskonnaõpetuse tunni raames, on kogukonnpraktika jaoks väga oluline valdkonna tegijate toetus ja tunnustus, mida säärane partnerlus näitab. Üheskoos alustasime kodanikuühiskonna teemalise tunnimaterjali koostamist, tutvustasime programmi uutele koolidele ning lõime EAÜSi kodulehele kogukonnapraktika alamlehe.

Eesmärk 5
Vabaühendused on hästi juhitud

Vabaühendused on organisatsioonidena hästi juhitud ning kasutavad oma töös läbimõeldud ja innovaatilisi töövõtteid ning senisest enam e-lahendusi. Arengu-programmide ja koolituste abil parandame ühenduste juhtimistarkust. Innustame ühinguid katsetama seni proovimata meetodeid ja digimaailma võimalusi.

Koostöös kümnete tänaste juhtidega saime valmis vabaühenduse juhi kompetentsimudeli. See on koostatud sooviga luua nägemus mõjusa, jätkusuutliku ja usaldusväärse vabaühenduse

eestvedajast, kodanikuühiskonna mõjutajast. Kompetentsimudeli koostamiseks intervjueerisime kümneid juhtimisega seotud inimesi, et selgitada välja, millised on need võtmepädevused, mis ühel edukal juhil olema peaksid.

Kompetentsimudel on mõeldud eneseanalüüsi- ja hindamise vahendiks, mida kasutada värbamisel, tunnustamisel, järelkasvu planeerimisel ning paljudes teistes olukordades. Sõnastasime selles hulga alapädevusi ning tegevusnäitajaid, ent kuna igal organisatsioonil on oma eripärad ning tegevused, saab mudelid vastavalt ootustele kohendada.

Ise kasutame mudelit 2020. aastal startivas tulevikujuhtide arenguprogrammis, mida pikalt ette valmistasime. Esimene lend vabakonna tulevasi suunanäitajaid alustab mais.

2019. aastal korraldasime ühenduste töö toetuseks viis Hea Kodaniku Klubi üritust, millest kaks toimusid eesti, kaks vene ja üks inglise keeles. Teemadena olid arutelu all kodanikuühiskonna võimekus, demokraatia minevik, olevik ja tulevik, koostöö kohalike omavalitsuste ning vabaühenduste vahel, vabatahtlike kaasamine ning juhtimine erinevates sektorites. Kogemusi käisid jagamas riigikogu liikmed, tippjuhid, ajaloolased, aktivistid ja paljud teised.

Kõigist klubidest tegime veebis otseülekande, mida on võimalik järelvaadata. Lisaks andsime paralleelselt selleteemalise klubiga välja Hea Kodaniku ajakirja juhtimisnumbri. Kirjutasime selles juhtimiskultuurist, vabatahtlike juhtimisest, muutuste eestvedamisest ühiskonnas ning jagasime vabakonna juhtide kogemusi.

Foto: Andry Padar

Eesmärk 6
Kodanikuühiskonnas osaleb rohkem inimesi

Kodanikuühiskonna toimimist mõistab ja selles osaleb senisest rohkem Eesti inimesi. Arendame edasi Hea Kodaniku infokanaleid (uudiskirjad eesti, vene ja inglise keeles, ajakiri ning sotsiaalmeedia). Jagame inspireerivaid näiteid sellest, mida head annab aktiivne osalemine ja koostöö ning selgitame, mida tähendab heaks kodanikuks olemine.

Oleme läbi aastate eri nurkade alt uurinud ja puurinud, liikmetelt ja lähikondseteltki küsinud ning aru saanud, et meie infokanalid on täitsa tibens-tobens. Seetõttu ei teinud me ka 2019. aastal ühelgi rindel suuremaid muudatusi, vaid püüdsime olemasolevat päevakajalise ja kasulikuna hoida. Et enesekriitika ei lahtuks, uurime ja puurime siiski edasi – 2020. aastaks valmistasime ette Hea Kodaniku ajakirja ja teiste infokanalite kasutamise uuringu, mis valmib mais.

2019 ilmus kolm ajakirjanumbrit, mille teemadeks olid juhtimine, demokraatia ja kodanikuühiskond üle Eesti. Esimesed kaks sidusime samateemaliste Hea Kodaniku klubidega, mitmed lood leidsid avaldamist ERR arvamusportaalis ja mujalgi. Eriti populaarseks osutus levikuga uude aastasse veninud piirkondliku kodanikualgatuse number, mille tarbeks kogusime MAK-võrgustiku abiga lugusid igast Eesti maakonnast. Tulemust tuli kohalikele ajakirjalettidele juurdegi tassida, sadadest ja sadadest jagamistest sotsiaalmeedias rääkimata. Saime isegi parema pildi, kui ägedaid inimesi kõikjal toimetab.

Tuultele ja tormidele, kriisidele ja kapriisidele vaatamata jätkas iganädalast ilmumist mitmetuhande lugejaga kodanikuühiskonna nädalakiri. Püüdsime püsida sisukad, aga teha seda lugejasõbralikus, võimalust- ja tujumööda muhedaski võtmes. Igal juhul leiab sealt esmaspäeviti kõige värskemad uudised vabakonnas toimuvast, ägedatest üritustest ja inspireerivatest algatustest rahastusvoorude ning ühendusi puudutavate seadusemuudatusteni.

Aktiivseid kodanikke hoidsime jätkuvalt uudistega kursis ka teistes keeltes, saates kahe nädala tagant välja venekeelset infokirja. Pisut enam saame endale tuhka pähe raputada inglisekeelse *newsletter*'i osas, millega pole suutnud saavutada selget lugejaskonda, head sisulist tasakaalu ega regulaarset saatmistihedust. Samas panustasime mujal mitmetesse tegevustesse, mis aitavad loodetavasti peagi vabakonnal edukamalt ka ingliskeelsete huviliste, uussisserändajate ning rahvusvaheliste vabatahtlikeni jõuda. Nuputame ja tegutseme.

Kõik uudised ja artiklid jõuavad alati ka me veebilehele www.heakodanik.ee, kust leiab muuhulgas kõik varasemad ajakirjad, nädalakirjade arhiivi ja vastuse enamikele küsimustele, mis kodanikuühiskonnaga seoses tekkida võiks.

Mujal meedias võtsime sõna pisut vähem ja püüame üha enam võimestada oma liikmeid huvikaitse küsimustes häält avalikkuse ees mõjusalt kuuldavaks tegema. Sageli võis meid siiski teleekraanidel, leheveergudel ja veebiportaalides kohata aasta alguses valimiste aegu ning aasta lõpus annetamistalgute edenemiseks.

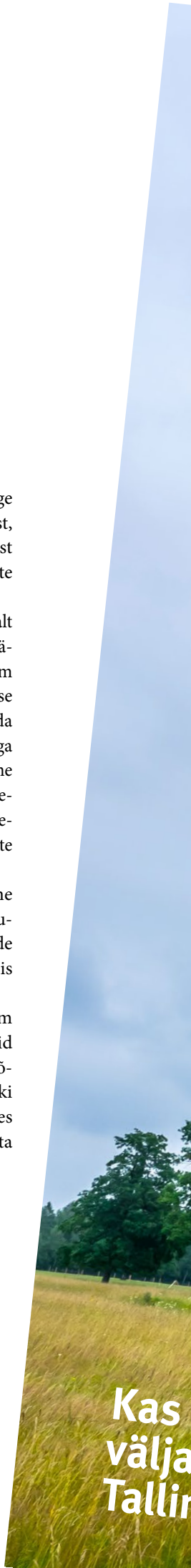

Hea Kodanik

Ajakiri kodanikuühiskonnast

nr 79
talv
2019

on elu
spool
nna?

NII LAHE ON AIDATA!
AW

Eesmärk 7
Koostöövõrgustikud on nähtavad ja tuntava mõjuga

Vabakonda loovad toimivad koostöövõrgustikud, mille tegevus on nähtav ja mõju tuntav. Edendame oma tegevustega vabakonnas koostööharjumusi ja -meetodeid, et läbimõeldud koostööst kasvaks enam kasu.

Annetuste kogujate võrgustik oli sel aastal eriti aktiivne, kasvas 24 liikme võrra (kokku nüüd 125 liiget) ja kohtus kolmel korral. Arutasime, kuidas annetamisest rääkida, annetajaid juurde saada, mis sõnumeid kasutada, kuidas püsiannetajaid leida ning hoida, mil viisil ning milliste tehniliste lahenduste abil annetusi koguda.

Olulisima uue algatusena kutsusime ellu annetamistalgud, mida vedasime eest koos presidendi kantselei ja maakondlike arenduskeskuste võrgustikuga. Talgute jaoks avasime eraldi kodulehe www.annetamistalgud.ee, Facebooki lehe ning Instagrami konto.

3. detsembril toimunud talgupäeval leidis üle Eesti aset 111 kampaaniat ja üritust, millest suur hulk sai alguse annetuste kogujate võrgustikust. Omaltpoolt pani suure õla alla Swedbank, kes kahekordistas päeva jooksul kõik "Ma armastan aidata" keskkonnas tehtud annetused. Nõnda annetati talgutel osalenud ühendustele kokku rohkem kui 128 000 eurot.

Esimeste talgute kohta märkimisväärne rahasumma oli rõõmustav, kuid lisaväärtuse andsid päevale talgujuhtide jagatud positiivsed emotsioonid. Paljud tõid välja uute annetajate leidmist ning taaskohtumisi poolehoidjatega. Korraldajaid rõõmustasid nii kogutud toetus kui ka tekkinud kogukonnatunne. Mitmetele ühendustele olid annetamistalgud alles esimeseks julgustavaks korraks annetusi koguda. Lisaks rahale jõudis paljude ühinguteni rohkelt positiivset tagasisidet ning toetusavaldusi.

Kõige edukamad olid need talgukorraldajad, kes toetajatega avatult ja aktiivselt suhtlesid ning selgelt välja tõid, mille jaoks nad annetusi koguvad. Talgute korras ette võetud tegevused näitasid muuhulgas, kui palju võimalusi on heategevuseks. Annetuste kogumiseks toimus talgupäeval oksjoneid, laatu, kontserte, sotsiaalmeedia- ja tänavakampaaniaid. See andis igale inimesele võimaluse leida endale sobiv algatus, annetuse summa ja annetamise viis.

Jätkame ka 2020. aastal ning järgmised annetamistalgud toimuvad 1. detsembril. Rihime seekord rohkem annetusi ärisektorist.

Huvikaitsevõrgustikul ühtki samaväärset üritust kõrvale panna pole, ent liikmete arv kasvas sealgi. 25 osalisest sai 35. Aasta jooksul kohtusime neli korda ning arutasime plaane riigikogu valimisteks, vabaühenduste olukorra üle seoses uue koalitsiooni ning valitsusega, huvikaitseplaane ning erinevate huvikaitsetööriistade rakendamist.

Liikmed aastal 2019

Vabaühenduste Liit ei ole üksnes liikmete heaks, vaid avalikes huvides tegutsev organisatsioon. See tähendab, et Vabaühenduste Liiduga ei liituta mitte otseste hüvede saamiseks, vaid seepärast, et usutakse samadesse eesmärkidesse, toetatakse Vabaühenduste Liidu tegevusi ning soovitakse nende eesmärkide saavutamise nimel meiega koostööd teha.

Vabaühenduste liidul oli 2019. aasta lõpuks 105 liiget. Juurde tulid Citizen OS, Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendus, Eesti Leader Liit, Eriline Maailm, Euroopa Maja, Kiusamisvaba Kool, Naiste Tugi- ja Teabekeskus, Oma Tuba ja Tagasi Kooli. Lahkusid Miikaeli Ühendus ja Perede ja Laste Nõuandekeskus.

2020. aasta alguses tehtud liikmeküsitluses palusime oma liikmetelt tagasisidet eelmise aasta tegevustele. Küsimustele vastas 52 liiget 105st. Nagu varasematel aastatelgi, peeti Vabaühenduste Liidu olulisimaks rolliks kodanikuühiskonna ja vabaühenduste huvide eest seismist. Kõik 52 vastajat pidasid seda kas väga oluliseks või pigem oluliseks, sealjuures 46 vastajat pidas seda väga oluliseks.

Ülejäänud rolle toetati üsna võrdselt: 50 vastajat pidas oluliseks vabaühenduste võimekuse tõstmist, 49 vastajat kodanikuühiskonna alase info jagamist, 48 vastajat kodanikuaktiivsuse tõstmist ja osalema julgustamist ning 47 vastajat uute tegevuste algatamist.

Palju toetust said 2019. aasta uued algatused – oluliseks peeti nii annetamistalguid, Aktiivsete Kodanike Fondi käivitamist kui ka uut kodanikuühiskonna arengukava. Neile järgnesid hasartmängumaksu seaduse muutmine, strateegilise partnerluse arenguprogramm, ajakiri Hea Kodanik ja valimiste valvurid.

88% vastanutest leidis, et on täielikult või pigem rahul sellega, kuidas me neid kaasame. 89% vastanutest arvas, et nad on saanud Vabaühenduste Liitu kuulumisest kas kindlasti või pigem kasu. Nende protsent, kes on kaasamisega rahul ja kes arvavad, et nad on saanud liikmeks olemisest kasu, pole võrreldes eelmise aastaga oluliselt muutunud (varasemail aastail olid need protsendid vastavalt 85,1 ja 92,6). Töötame sellega, et nende osakaal, kes on kaasamisega täielikult rahul ja kes kindlasti liikmelisusest kasu saavad, edaspidi suureneks.

2019. aastal muutsime liikmekohtumisi – nimelt toimusid need teemagruppidesse jagatult. Esimese aasta kogemused olid positiivsed, juba kohtumiste ajal tekkis sageli koostöökohti, kus liikmed omavahel koos toimetada saaksid. Kuigi ühiste sobivate aegade leidmine oli mõnevõrra keerukas, jätkame sama formaadiga ka edaspidi.

Kõige olulisem infokanal oli iganädalane infokiri. Kasulikud kanalid olid ka heakodanik.ee portaal ja ajakiri Hea Kodanik. Hea Kodaniku Facebooki lehte ja kvartaliaruandeid peeti mõnevõrra vähem oluliseks.

Kas oled rahul sellega, kuidas Vabaühenduste Liit liikmeid kaasab?

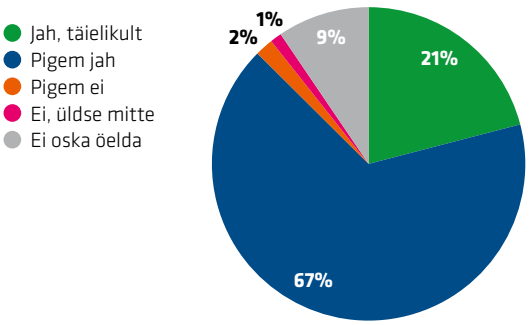

Kas sinu organisatsioon on Vabaühenduste Liidu tegevustest kasu saanud?

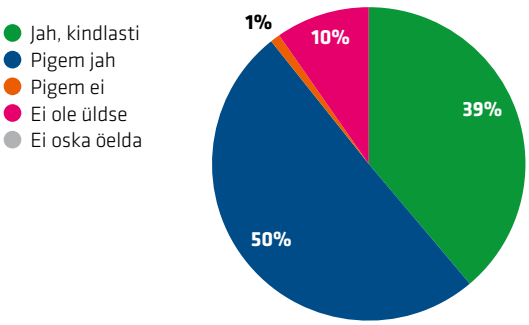

Vabaühenduste Liidu kolm 2019. aasta kõige olulisemat tegevust

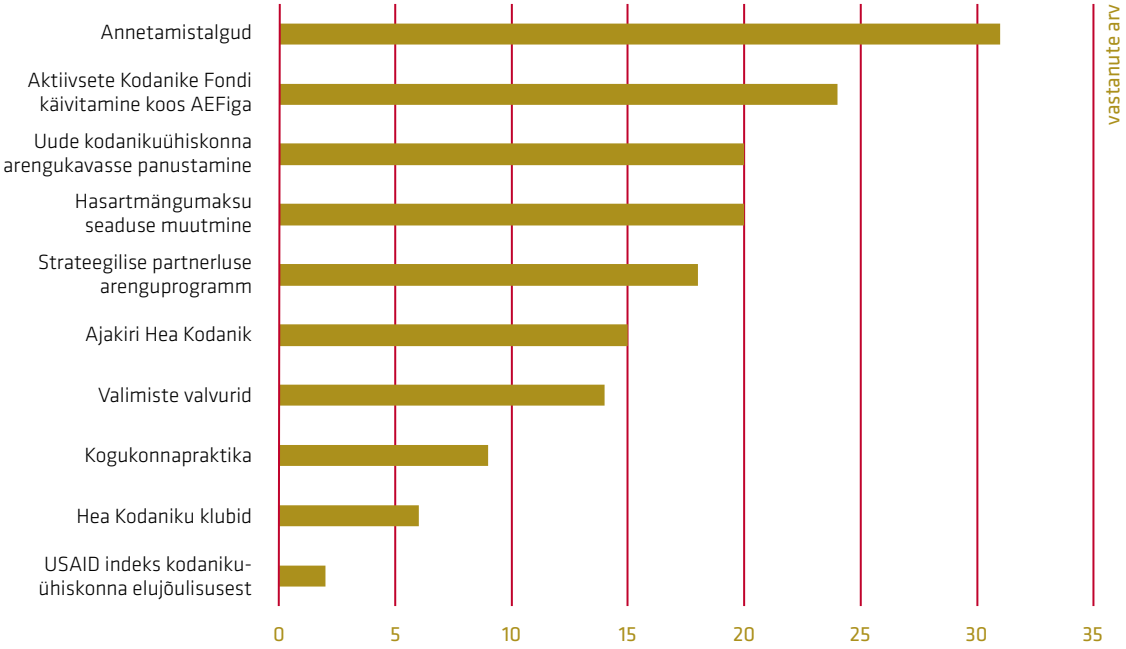

Kui oluliseks pead Vabaühenduste Liidu eri rolle ühiskonnas?

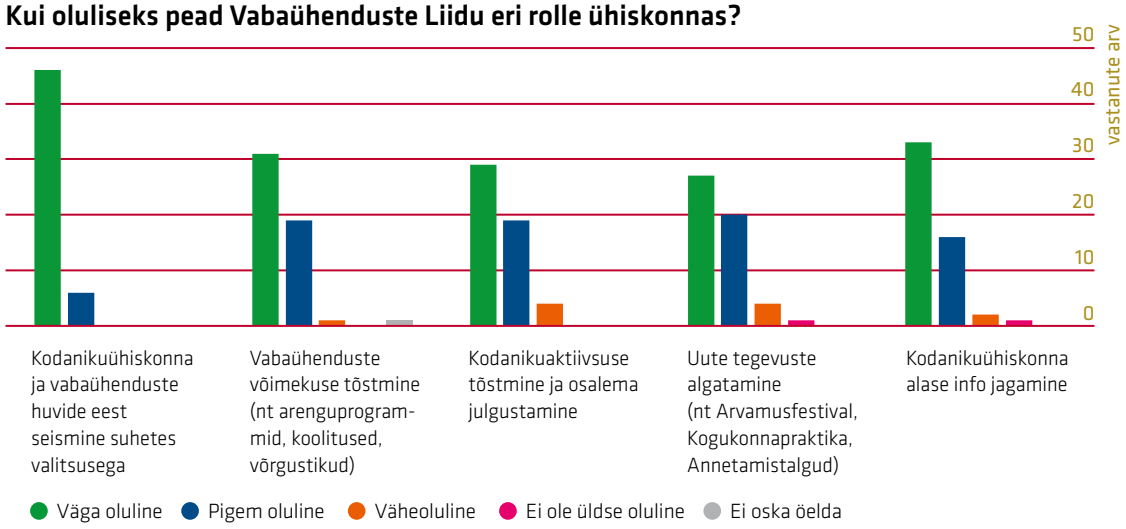

Inimesed aastal 2019

Vahetasime ühe laane teise vastu. 2019 alustas koolituste suunaga tööd Inna Laanmets. Lahkus Maria Laanjärv. Puhka rahus. Või mis seal ärisektoris tehaksegi.

Liikmetööl ja võrgustike suhetel hoidis silma peal seni kogukonnapraktikaga tegelenud Helen Talalaev. Vabakonna järelkasvu eest hoolitses Lauri Luide. Huvikaitset korraldas Alari Rammo. Hea Kodaniku sõnumeid levitas Andrei Liimets. Punti hoidis koos Kai Klandorf.

Nõukogu

Nõukogu liikmeteks valiti üldkoosolekul Andreas Kaju (esitaja Eesti Väitlusselts) ja Kadi Viik (Feministeerium), tagasi valiti Martin A. Noorkõiv (Domus Dorpatensis) ja Toomas Roolaid (Päästeliit).

Nõukogus jätkasid Katrina Koppel ja Sergei Metlev.

Nõukogu koosolekute protokollid leiab **www.heakodanik.ee/noukogu**.

Rahaasjad

2019. aasta lõppes Liidu jaoks taas positiivse tulemiga . Tulud olid kokku 247 607 eurot , kulud 243 159 eurot , aruandeaasta tulem seega – 4448 eurot.

Suurimateks kuludeks on endiselt tööjõukulud, mis moodustavad enamuse ka projektikuludest.

Meie peamised toetajad olid suuruse järjekorras Siseministeerium (tegevustoetus), Avatud Eesti Fond (Aktiivsete Kodanike Fond), Haridus- ja Teadusministeerium (kogukonnapraktika), Välisministeerium (arengukoostöö GURT) Kodanikuühiskonna Sihtkapital (Hea Kodanik).

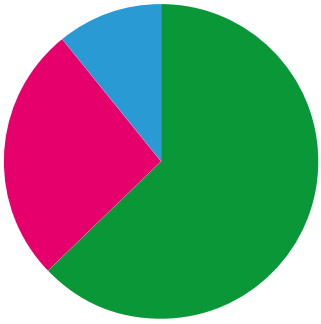

Tulude jaotus 2019:

	Summa (€)	Osakaal
Projektitoetused	155 457	63%
Tegevustoetus	66 000	27%
Omatulud	26 150	11%
KOKKU	**247 607**	

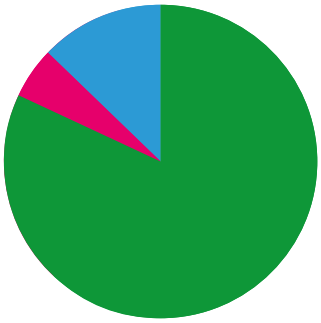

Kulude jaotus 2019:

	Summa (€)	Osakaal
Projektikulud	68 043	28%
Tööjõukulud	144 257	59%
Muud kulud	30 589	13%
KOKKU	**243 159**	

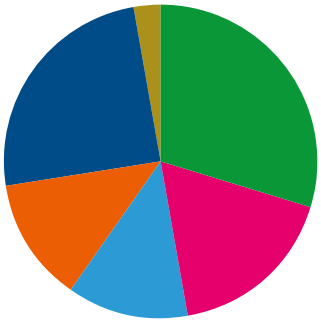

Sihtfinantseerijate jaotus 2019:

	Summa (€)	Osakaal
Siseministeerium	66 000	30%
HTM	38 611	17%
KÜSK	27 751	13%
Välisministeerium	28 416	13%
Avatud Eesti Fond	54 996	25%
USAID	5 683	3%
KOKKU	**221 457**	

Põhilised majandusnäitajad:

	2015	2016	2017	2018	2019
Käive	279 132	302 548	276 482	235 929	247 607
Varad	97 034	78 922	93 798	97 492	146 444
Kohustused	37 105	20 034	25 792	23 994	68 520
Omakapital	59 929	58 880	68 006	73 498	77 924
Tulem	**-2 400**	**-1 041**	**9 118**	**5 492**	**4 448**

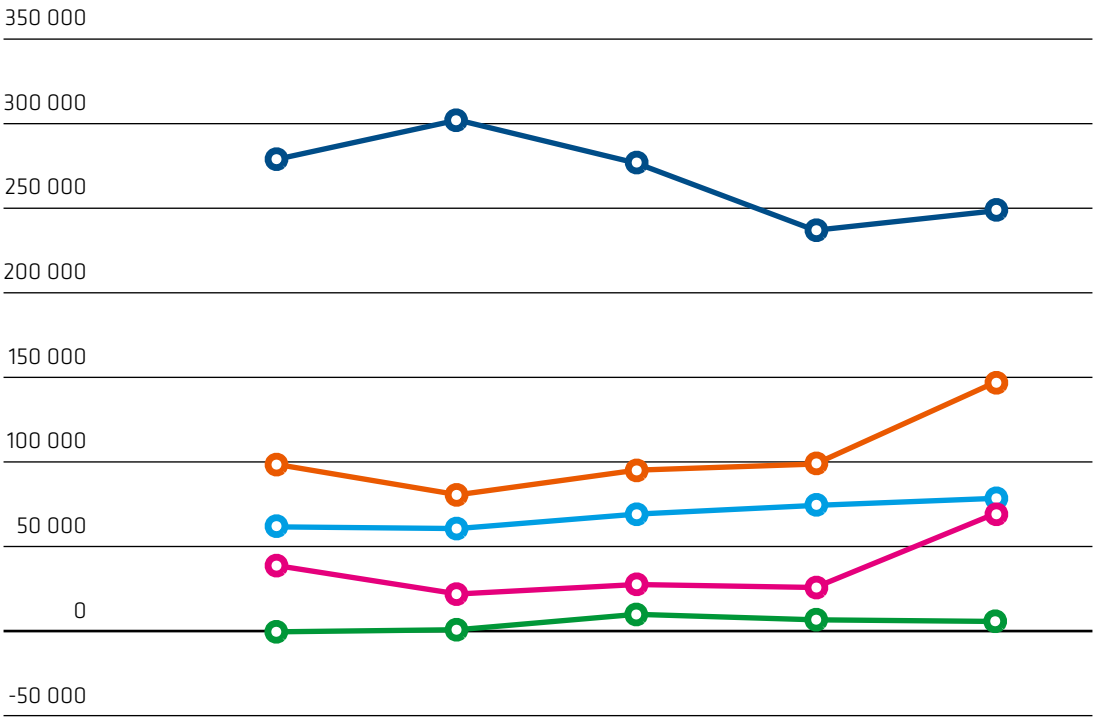

Tegevuskava aastal 2020

	Eesmärgid 2020	Mida teeme?	Kuidas hindame?
1. Osalus- ja otsustamis-praktikad on kaasavad ja tõhusad. Nõudlus avatud valitsemise järele suurenenud.	Vabaühendused teevad avatud valitsemise teemadel koostööd	Veame eest AVP vaba-ühenduste ümarlauda ja osaleme ARVAKu töös	Ümarlaua töösse panustavate vabaühenduste arv kasvab, osalejad ja me ise oleme töö ja selle mõjuga rahul.
		Jälgime AVP vabaühenduste ümar-laua abil tegevuskava elluviimist ja esindame seda ARVAKus	
	Toetada kohaliku demokraa-tia analüüsi ja edendamist	Selgitame vajadust investee-rida kohaliku demokraatia analüüsile ja edendamisele koostöös erinevate partneritega (Maakondlikud arenduskeskused, e-Riigi akadeemia jne).	
2. Arutelu kodaniku-aktiivsust toetavast keskkonnast ja selle arendamise võimalustest on vabaühenduste poolt tulemuslikult juhitud.	Hasartmängumaksu jaotamine ministeeriumite ja delegeeritud asutuste poolt (väiketoetused) vastab rahastamise juhendile	Jälgime ja mõjutame SoMi ja HTMi uue korra toimimist ja muudatuste tegemist. Eelkõige SoMi väiketoetustes, aga ka HTMi pikemas plaanis partnerite valimise läbipaistvamaks sudimisel	Rahastamispõhimõtteid järgitakse, strateegilist partnerlust on rohkem
	Avalikul rahastamisel järgitakse juhendit	Korrastame rahastust ja levitame juhendit vabaühenduste ja rahastajate seas, eesmärgiks ka bürokraatia vähendamine rahastamisel, et rohkem keskenduda tulemusele ja mõjule;	Rahastamispõhimõtteid järgitakse senisest enam, rahas-tamisandmed on kvaliteetsed. KOP pole tänasest kehvem.
	Statistikamaastik ja andmed saavad paremaks	Jätkame mtyraha arendamist ja uuendamist, samuti üldist statistika kogumise parandamist, eriti ühinguõiguse revisjoni valguses. Lisaks annetuste statistika kogumine ja analüüs.	Aasta kokkuvõte, parandatud andmete kogumise viisid
	Ühinguõiguse revisjoni käigus on vabaühenduste arvamused koondatud, edastatud ning arvestatud	Osaleme aktiivselt komisjonis ning kaasame vabaühendusi ühinguõiguse aruteludesse	Vabaühenduste arvamused on eelnõudes arvestatud
	Arutelu ja heade praktikate levitamine strateegilise partnerluse ja mitme-aastase tegevustoetuse raamlepingu teemadel	Edendame strateegilist partnerlust kui koostöövormi, lisaks selle sisustamine ning selgitamine, mis korrastab samuti rahastamist;	Vähemalt kaks ministeeriumi on oma partneritega koostöö läbi rääkinud ning sõlminud või parandanud strateegilise partnerluse leppeid.
	Õiguskeskkond soodustab annetamist senisest enam	Osaleme rahastamise mitme-kesisust soodustavate ettepane-kute täiendamises ja lobimises	Oleme teinud kõik, et mõjusad ettepanekud lendaks

3. Kodanikuruum on mõtestatud ning sõna-, ühinemis- ja kogunemisvabadus hoitud.	Toome teistest riikidest Eestisse kogemusi ning mõtteviise, osaledes ise selleks olulistes võrgustikes.	Õpime valimiste valvuri tegevuste raames teistelt riikidelt peamiselt osaledes CIVICUS, AGNA ja Norra rahastajate võrgustikes.	Leiame uusi ideid, mida kasutada huvikaitseks ning naaberiigid on saanud samuti kasu ka Eesti lahendustest
	Vabaühenduste elujõud ja kodanikuühiskonna trendid on hinnatud	Korraldame USAIDi raporti koostamist	Raport on jagatud, kommunikeeritud ning tekitab arutelu nende seas, kes vabakonna arengu eest seisavad.
4. Kodanikuhariduse programmid koolides võimaldavad noortel saada osalemise kogemuse ning seeläbi on paranenud noorte teadlikkus kodanikuühiskonnast.	Kogukonnapraktika on laienenud koolidesse üle Eesti	Jätkame keskkoolide programmi rakendamise toetamist.	KKP on 60 koolis ja 250 vabaühenduses
		Jätkame põhikoolide liitumise soodustamist.	
		Jätkame vajalike materjalide jagamist juhendajatele, õpetajatele ja noortele.	Õpetajatele saadetakse vähemalt 1 uudiskiri kuus ja sotsiaalmeediasse tehakse 2 postitust kuus
	Kogukonnapraktika programm on noorte, üldhariduskoolide ja vabaühenduste hulgas tuntud	Kogukonnapraktika edulugudest räägime kohalikus ja üleriigilises meedias, sh õpetajatele suunatud ning kodanikuühiskonna kanalites.	Kogukonnapraktika lood on ilmunud maakondlikes ja riiklikes kanalites. NOOR Hea Kodaniku Facebooki lehest on saanud aktiivne kanal.
	Kogukonnapraktika programm on jätkusuutlik ja tulemuslik	Kohandame programmi vastavalt vajadusele, 5 aasta tagasiside analüüsile, mille IBS koostas ja viime 2020 ellu täiendava analüüsi ja prognoosi.	Mõju on hinnatud vastavalt väljatöötatud mõjumudelile ja selle tulemusi on partneritele ning kogukonnapraktika sihtrühmadele tutvustatud.
	Vabaühenduste Liidul on ülevaade sellest, millised on vajadused noorte teadlikkuse tõstmiseks kodanikuühiskonnast	Kaardistame osapooled kodanikuhariduses ning panustame nendega koostöös inimõiguste hariduse, haridusstrateegia ja sotsiaalainete lõimitud ainekava valmimisse.	Oleme rahul sisuga, mis on haridusstrateegias, ainekavas ja oleme oma võimaluste abil panustanud inimõiguste valdkonna edendamisse.
5. Vabaühendused on hästi juhitud ning kasutavad oma töös läbimõeldud, innovaatilisi töövõtteid, senisest enam e-lahendusi.	Vabaühenduste tulevastele juhtidele mõeldud liidriprogramm on valmis ja käivitub	Loome partnerluskogu liidriprogrammi ettevalmistamiseks ning elluviimiseks. Ettevalmistustööd osalejate hoolikaks värbamiseks.	Välja on valitud 15 osalejat ning arenguprogramm on paigas järgmiseks kaheks aastaks, toimunud on esimese osa mõju hindamine.
	Vabaühendused oskavad senisest enam kasutada oma töös e-lahendusi	Jätkame digitöötubade tegemist ja kanname veebis üle oma üritusi, arutelusid.	Koostatud vähemalt 3 digitöötuba meile olulisel teemal ja toimunud on 3 Hea Kodaniku klubi ülekannet (eesti, vene ja inglise keeles?)
	Vabaühenduste koostöö uuenenud KOV-dega on sujuv, korrastatud rahastamine ja osalusvõimalused	Korraldame kevadkooli koostöö teemadel kohalikes omavalitsustes	Vähemalt 10 omavalitsuses saavad osalus- ja koostööpraktikad üle vaadatud
	Vabaühenduste võimekuse parandamiseks töötavad kogemuste vahetamise ja üksteiselt õppimise formaadid kolmel teemal: annetused, huvikaitse, juhtimine	Töötame vabaühenduste juhtide tugisüsteemi välja koos tulevaste juhtide liidriprogrammiga.	Tugisüsteem on välja töötatud ja käivitatud.
		Koordineerime huvikaitsevõrgustiku tegevusi ja toetame organisatsioone nende huvikaitseplaanide elluviimisel.	Võrgustiku liikmed on võrgustiku tegevustega rahul ja näevad, et võrgustiku tegevused toetasid nende enda plaanide elluviimist.
		Koordineerime annetajate kogujate võrgustiku tegevusi ja aitame suurendada kogutavate annetuste mahtu Eestis. Korraldame annetamistalguid.	Võrgustiku liikmed on võrgustiku tegevustega rahul ja näevad, et võrgustiku tegevused toetasid nende enda plaanide elluviimist.

6. Kodanikuühiskonna toimimist mõistab ja selles osaleb senisest rohkem inimesi.	Vabaühenduste tegevust puudutavad teemad leiavad meedias kajastust	Tagame, et vabaühenduste tegevust mõjutavad otsused ning vabakonna edulood jõuavad meediasse.	Hea Kodaniku artiklid on jõudnud meediasse, oleme ise või liikmete kaudu rääkinud kaasa avalikes kodanikuühiskonda puudutavates diskussioonides.
	Hea Kodaniku infokanalid toimivad sektori tegevuste kokkutooja, info, saavutuste, vajaduste, kitsaskohtade üldistajana.	Anname välja meeleolukaid ja informatiivseid nädalakirju, mis ilmuvad igal esmaspäeval (va juuli ja pühad)	Ilmub 46 uudiskirja, mis on vabaühendustele info levitamiseks atraktiivseks kanaliks ning mille loetavus on järjepidev ja kõrge.
		Anname välja kvaliteetset, kodanikuühiskonnas toimuvat laiapõhjaliselt kajastavat Hea Kodaniku ajakirja	Ilmub 2 sisukat ajakirjanumbrit, mis jõuavad sihtrühmani ning saavad lugejatelt positiivset tagasisidet.
	Kaasame Hea Kodaniku kanalite kaudu inglise keeles kõnelevad kodanikuühiskonna ning selles osalemise huvilised	Viime jätkuvalt ellu ja suurendame lugejate hulka ingliskeelsel info suunal. Selleks täiendame ingliskeelset veebilehte, korraldame regulaarse uudisvoo ja korraldame ka esimese inglise keelse arutelu – Hea Kodanik või koostöös partneritega mõne muu brändi all (nt Estonian Worlds).	Ilmub 6 infokirja, mis annavad inglisekeelse ülevaate Eesti kodanikuühiskonnas toimuvast. Nende loetavus on järjepidev ning tellijate arv kasvab.
	Hea Kodaniku venekeelne infovõrgustik on seotud teiste olemasolevate venekeelsete võrgustikega	Koondame erinevad venekeelsed kontaktid ühte infovälja, et tagada parem infovahetus vabaühenduste ja kodanikuühiskonnast huvitatute vahel	Hea Kodaniku ja partnerite ühine venekeelne uudiskiri ilmub regulaarselt, lugejad peavad seda vajalikuks ja on rahul.
		Korraldame veel venekeelseid Hea Kodaniku üritusi, et suurendada artuelu ja koostööd vene keelt kõnelevate ühenduste seas.	Rahulolu venekeelse Hea Kodaniku klubiga
7. Vabakonda loovad toimivad koostöövõrgustikud, mille tegevus on nähtav ja mõju tuntav.	Aktiivselt LIIDU tegevustes osalevate liikmete arv kasvab	Kohtume valdkondlike liikmete esindajatega ühiselt, et paremini luua seoseid LIIDU ja liikmete huvide, tegevuste ja strateegiate vahel.	Jõuame vähemalt pooltega liikmetest aasta jooksul kokku saada; kohtumistel kogutud tagasiside ja ideed jõuavad LIIDU tööplaani.
		Viime ellu atraktiivset ürituste sarja Hea Kodaniku klubi, et vabakonda huvitavatel teemadel oleks rohkem kokkusaamisi ja omavahelist suhtlemist.	Korra kvartalis toimuvad avatud arutelud lähevad me hinnangul korda ja neil osaleb piisavalt huvilisi.
		Kaardistame aktiivsed vabaühendused, kes ei ole veel liikmed ja kutsume liituma.	Vabaühenduste Liidu liikmete arv kasvab.
	Hea Kodaniku kommunikatsioonikanalid toimivad regulaarse ja operatiivse sektorisisese infovahetuskohana.	Parandame kogutud tagasiside põhjal Hea Kodaniku kommunikatsioonikanalite sisu ja kõnekust, korrigeerime ristkasutust.	Liikmed ja meeskond on rahul info liikumisega: infot on piisavalt ja see on arusaadav, sisukas.
	Eeskujulikumad näited algatustest on esile tõstetud	Korraldame aasta tegijate tunnustamise	Aasta mõjusamatest vabaühendustest ja algatustest räägitakse vähemalt viies meediakanalis

FINANTS-ARUANNE

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss
(eurodes)

	31.12.2019	31.12.2018	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	111 004	53 155	2
Nõuded ja ettemaksed	35 440	44 337	3
Kokku käibevarad	**146 444**	**97 492**	
Kokku varad	**146 444**	**97 492**	
Kohustised ja netovara			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksed	25 410	19 354	7
Sihtotstarbelised tasud, annetused, toetused	43 110	4 640	10
Kokku lühiajalised kohustised	**68 520**	**23 994**	
Kokku kohustised	**68 520**	**23 994**	
Netovara			
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	73 498	68 006	
Aruandeaasta tulem	4 426	5 492	
Kokku netovara	**77 924**	**73 498**	
Kokku kohustised ja netovara	**146 444**	**97 492**	

Tulemiaruanne
(eurodes)

	2019	2018	Lisa nr
Tulud			
Liikmetelt saadud tasud	11 453	10 154	8
Annetused ja toetused	222 027	201 629	9
Tulu ettevõtlusest	10 700	13 898	
Muud tulud	3 427	10 248	11
Kokku tulud	**247 607**	**235 929**	
Kulud			
Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-199 790	-195 795	12
Mitmesugused tegevuskulud	-30 589	-11 351	13
Tööjõukulud	-12 780	-23 284	14
Kokku kulud	**-243 159**	**-230 430**	
Põhitegevuse tulem	**4 448**	**5 499**	
Intressitulud	8	8	
Muud finantstulud ja -kulud	-30	-15	
Aruandeaasta tulem	**4 426**	**5 492**	

Rahavoogude aruanne
(eurodes)

	2019	2018	Lisa nr
Rahavood põhitegevusest			
Põhitegevuse tulem	4 448	5 499	
Korrigeerimised			
Muud korrigeerimised	-221 872	-201 611	10
Kokku korrigeerimised	**-221 872**	**-201 611**	
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-5 609	21 177	
Põhitegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	6 055	9 228	
Laekumised sihtotstarbelistest tasudest, annetustest, toetustest	274 849	209 274	10
Kokku rahavood põhitegevusest	**57 871**	**43 567**	
Rahavood investeerimistegevusest			
Laekunud intressid	8	8	
Kokku rahavood investeerimistegevusest	**8**	**8**	
Kokku rahavood	**57 879**	**43 575**	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	53 155	9 595	
Raha ja raha ekvivalentide muutus	**57 879**	**43 575**	
Valuutakursside muutuste mõju	-30	-15	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	111 004	53 155	2

Netovara muutuste aruanne
(eurodes)

		Kokku netovara
	Akumuleeritud tulem	
31.12.2017	68 006	68 006
Aruandeaasta tulem	5 492	5 492
31.12.2018	73 498	73 498
Aruandeaasta tulem	4 426	4 426
31.12.2019	77 924	77 924

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

Vabaühenduste Liidu 2019 a. raamatupidamise aastaaruanne on koostatud vastavalt Eesti finantsaruandluse standardile ja kasutades soetusmaksumuse meetodit.
Eesti finantsaruandlusstandard on rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele tuginev avalikkusele suunatud finantsaruandluse nõuete kogum, mille põhinõuded on kehtestatud raamatupidamise seadusega ning mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt välja antavad juhendid (edaspidi RTJ).

Tulemiaruande koostamisel on lähtutud juhendi RTJ14 põhimõtetest.

Arvestuspõhimõtete või informatsiooni esitusviisi muutused

Pärast 2018.a majandusaasta aruande kinnitamist muudeti tulemiaruandes kajastatud tulude ja kulude jaotust, kuna uus arvestuspõhimõte võimaldab objektiivsemalt kajastada finantsseisundit ja -tulemust ja on vastavuses Eesti finantsaruandluse standarditega.

Muudatus tehti järgnevalt:

Tulemiaruanne	2 018	Muutus	2 018
Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	0	-195 795	-195 795
Mitmesugused tegevuskulud	-87 357	76 006	-11 351
Tööjõukulud	-143 088	119 804	-23 284
Muud finantstulud ja kulud	0	-15	-15

Muudatuse tulemusel 2018 aasta tulem ei muutunud.

Finantsvarad

Finantsvaraks loetakse raha, nõudeid ostjate vastu ja muid lühi- ja pikaajalisi nõudeid. Finantsvara ja –kohustised võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantsvara või –kohustise eest makstud või saadud tasu õiglane väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab kõiki finantsvara või –kohustisega otseselt seotud tehingukulutusi.

Finantsvara eemaldatakse bilansist siis, kui ettevõte kaotab õiguse finantsvarast tulenevatele rahavoogudele või ta annab kolmandale osapoolele üle varast tulenevad rahavood ning enamiku finantsvaraga seotud riskidest ja hüvedest. Finantsvara oste ja müüke kajastatakse järjepidevalt tehingupäeval st päeval, mil ettevõte saab ostetud finantsvara omanikuks või kaotab omandiõiguse müüdud finantsvara üle.

Raha

Raha ning rahalähendina kajastatakse raha pangas.

Rahavoogude aruandes kajastatakse rahavoogusid äritegevusest kaudsel meetodil.

Investeerimis- ja finantseerimistegevusest tulenevaid rahavoogusid kajastatakse otsemeetodil.

Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustised

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud varad ja kohustised seisuga 31. detsember 2019 on ümber hinnatud eurodesse aruandekuupäeval kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakursside alusel. Välisvaluutatehingutest saadud kasumid ja kahjumid on kasumiaruandes kajastatud perioodi tulu ja kuluna.

Nõuded ja ettemaksed

Nõudeid ostjate vastu ja muid nõudeid kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses. Ostjatelt laekumata arved on bilansis hinnatud tõenäoliselt laekuvatest summadest lähtudes. Seejuures hinnatakse iga kliendi laekumata arveid eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta. Ostjatelt laekumata arved, mille maksetähtaeg on ületatud rohkem kui 365 päeva võrra, on kantud kuludesse täies

ulatuses. Varem alla hinnatud ebatõenäoliste nõuete laekumisi kajastatakse ebatõenäoliste nõuete kulu vähenemisena.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Olulisuse printsiibist lähtudes kajastatakse põhivarana need varaobjektid, mille soetusmaksumus ületab 640 eurot ja mille kasulik eluiga on üle ühe aasta. Madalama soetusmaksumusega või lühema kasuliku elueaga varaobjektid kantakse kasutusse võtmisel kuluks ning nende üle peetakse arvestust bilansiväliselt. Juhul, kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest olulistest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt komponentide kasulikule elueale. Materiaalne põhivara võetakse arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnas ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Edaspidi kajastatakse materiaalset põhivara bilansis selle soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum ja vara väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Materiaalsele põhivarale määratud amortisatsiooninormid vaadatakse üle, kui on ilmnenud asjaolusid, mis võivad oluliselt muuta põhivara või põhivaragrupi kasulikku eluiga. Hinnangute muutuste mõju kajastub aruandeperioodis ja järgnevates perioodides. Kui vara lõppväärtus ületab tema bilansilist jääkmaksumust, lõpetatakse vara amortiseerimine; amortiseerimist alustatakse uuesti hetkest, mil vara lõppväärtus on langenud alla tema bilansilise jääkmaksumuse.

Kui materiaalse põhivara objektile on tehtud selliseid kulutusi, mis vastavad materiaalse põhivara mõistele, siis need kulutused lisatakse põhivara objekti soetusmaksumusele. Jooksva hoolduse ja remondiga kaasnevad kulutused kajastatakse aruandeperioodi kuludes.

Kui materiaalse põhivara objektil vahetatakse välja mõni oluline komponent, lisatakse uue komponendi soetusmaksumus objekti soetusmaksumusele, eeldusel, et see vastab materiaalse põhivara mõistele. Asendatav komponent kantakse bilansist maha. Kui asendatava komponendi soetusmaksumus ei ole teada, hinnatakse maha kantavat maksumust lähtudes asendamise hetke soetusmaksumusest, arvestades maha hinnangulise kulumi.

Põhivara amortiseeritakse lineaarsel meetodil.

Põhivarade arvelevõtmise alampiir 640 eurot

Kasulik eluiga põhivara gruppide lõikes (aastates)

Põhivara grupi nimi	Kasulik eluiga
Kontoritehnika	4-5
Inventar	5

Rendid

Kapitalirendiks loetakse rendisuhet, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Ülejäänud rendilepinguid käsitletakse kasutusrendina. Kasutusrendi maksed kajastatakse rentniku aruandes rendiperioodi jooksul lineaarselt kuluna.

Finantskohustised

Finantskohustisteks loetakse tarnijatele tasumata arveid, viitvõlgasid ja muid lühi- ja pikaajalisi võlakohustisi.

Finantskohustised võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantskohustise eest makstud või saadud tasu õiglane väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab kõiki finantskohustisega otseselt seotud tehingukulutusi.

Finantskohustised kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses.

Finantskohustis eemaldatakse bilansist siis, kui see on rahuldatud, lõpetatud või aegunud.

Annetused ja toetused

Tegevuse sihtfinantseerimine, kajastatakse tuluna siis, kui sihtfinantseerimine muutub sissenõutavaks ning sihtfinantseerimisega seotud võimalikud tingimused on täidetud. Saadud sihtfinantseerimine, mille puhul tuluna kajastamise tingimused ei ole täidetud, kajastatakse bilansis kohustisena. Sihtfinantseerimine võetakse arvele saadud või saadava vara õiglases väärtuses.

Mitte-sihtotstarbelisi annetusi ja toetusi kajastatakse tuluna hetkel, mil nende laekumine on praktiliselt kindel (võttes vajadusel arvesse perioodi, mille eest need on tasutud). Annetust või toetust, mis on küll mõeldud kasutamiseks teatud kindlas valdkonnas, kuid ei ole otseselt seotud ühegi konkreetse projekti finantseerimisega, ei loeta sihtotstarbeliseks annetuseks. Selliseid annetusi ja toetusi kajastatakse tuluna hetkel, mil nad muutuvad sisse nõutavaks.

Mitterahalise toetusena saadud vara võetakse bilansis arvele tema õiglases väärtuses. Tekkiv kohustis kantakse tuludesse vara järelejäänud kasuliku eluea jooksul.

Liikmemaksud ja annetused kajastatakse tekkepõhiselt. Mittesihtotstarbelised toetused ja annetused kajastatakse tuluna laekumise hetkel.

Tulud

Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui olulised omandiga seonduvad riskid ja hüved on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulutusi on võimalik usaldusväärselt mõõta.

Tulu teenuste müügist kajastatakse lähtudes valmidusastme meetodist, teenuse osutamisest saadavad tulud ja tulem kajastatakse proportsionaalselt samades perioodides nagu teenuse osutamisega kaasnevad kulutused.

Intressitulu kajastatakse lähtudes vara sisemisest intressimäärast.

Sündmused pärast aruandekuupäeva

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised varade ja kohustiste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmnesid aruandekuupäeva, 31. detsembri 2019 ja aruande koostamise kuupäeva vahemikul, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega. Sündmused pärast aruandekuupäeva, mida ei ole varade ja kohustiste hindamisel arvesse võetud, kuid mis oluliselt mõjutavad järgmise majandusaasta tulemust, on avalikustatud aastaaruande lisades.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2019	31.12.2018
Pangakontod EUR	102 898	50 652
Pangakonto USD	8 106	2 503
Kokku raha	**111 004**	**53 155**

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed
(eurodes)

	31.12.2019	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	2 143	2 143	
Ostjatelt laekumata arved	2 143	2 143	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	6 023	6 023	4
Muud nõuded	6 000	6 000	
Viitlaekumised	6 000	6 000	
Ettemaksed	1 910	1 910	
Muud makstud ettemaksed	1 910	1 910	
Nõuded rahastajate vastu	17 900	17 900	10
Nõuded edasiesitamisele	1 464	1 464	
Kokku nõuded ja ettemaksed	**35 440**	**35 440**	

	31.12.2018	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	2 226	2 226	
Ostjatelt laekumata arved	2 226	2 226	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	5 679	5 679	4
Ettemaksed	1 910	1 910	
Muud makstud ettemaksed	1 910	1 910	
Nõuded rahastajate vastu	22 496	22 496	10
Nõuded edasiesitamisele	2 116	2 116	
Kokku nõuded ja ettemaksed	**44 337**	**44 337**	

Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad
(eurodes)

	31.12.2019		31.12.2018	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Üksikisiku tulumaks	0	1 964	0	1 782
Sotsiaalmaks	0	3 630	0	3 492
Kohustuslik kogumispension	0	216	0	202
Töötuskindlustusmaksed	0	213	0	203
Ettemaksukonto jääk	6 023		5 679	
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	**6 023**	**6 023**	**5 679**	**5 679**

Vt.lisa 3 ja 7

Lisa 5 Materiaalsed põhivarad
(eurodes)

		Kokku
	Muud materiaalsed põhivarad	
31.12.2018		
Soetusmaksumus	4 336	4 336
Akumuleeritud kulum	-4 336	-4 336
Jääkmaksumus	0	0
31.12.2019		
Soetusmaksumus	4 336	4 336
Akumuleeritud kulum	-4 336	-4 336
Jääkmaksumus	0	0

Lisa 6 Kasutusrent
(eurodes)

Aruandekohustuslane kui rentnik

	2019	2018
Kasutusrendikulu	5 902	6 520
Järgmiste perioodide kasutusrendikulu mittekatkestatavatest lepingutest		
	31.12.2019	**31.12.2018**
12 kuu jooksul	6 000	6 000

Lisa kajastab kontoriruumide üürikulusid OÜ-lt Telliskivi Maja, millest on lahutatud allüürnikele esitatud või eeldatavasti esitatavad kulude katmise nõuded.

Lisa 7 Võlad ja ettemaksed
(eurodes)

	31.12.2019	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	11 648	11 648	
Võlad töövõtjatele	3 391	3 391	
Maksuvõlad	6 023	6 023	4
Muud võlad	4 306	4 306	
Muud viitvõlad	4 306	4 306	
Saadud ettemaksed	42	42	
Muud saadud ettemaksed	42	42	
Kokku võlad ja ettemaksed	**25 410**	**25 410**	
	31.12.2018	**12 kuu jooksul**	**Lisa nr**
Võlad tarnijatele	4 386	4 386	
Võlad töövõtjatele	5 018	5 018	
Maksuvõlad	5 679	5 679	4
Muud võlad	4 271	4 271	
Muud viitvõlad	4 271	4 271	
Kokku võlad ja ettemaksed	**19 354**	**19 354**	

Lisa 8 Liikmetelt saadud tasud
(eurodes)

	2019	2018
Mittesihtotstarbelised tasud		
Liikmemaksud	11 138	10 014
Sisseastumistasud	315	140
Kokku liikmetelt saadud tasud	**11 453**	**10 154**

Lisa 9 Annetused ja toetused
(eurodes)

	2019	2018	Lisa nr
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	221 872	201 610	10
Mittesihtotstarbelised annetused ja toetused	155	19	
Kokku annetused ja toetused	**222 027**	**201 629**	

Lisa 10 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused
(eurodes)

Varad soetusmaksumuses

	31.12.2017		Laekunud	Kajastatud tulemiaruandes	31.12.2018	
	Nõuded	Kohustised			Nõuded	Kohustised
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks						
Avatud Eesti Fond	0	0	0	-8 227	8 227	0
Siseministeerium	0	0	65 000	-65 000	0	0
Kodanikuühiskonna Sihtkapital SA	909	15 666	43 982	-60 396	1 658	0
Haridus- ja teadusministeerium	49 379	0	79 185	-52 327	22 521	0
Muud sihtfinantseerimised	807	0	15 807	-10 360	0	4 640
USAID	0	0	5 300	-5 300	0	0
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	51 095	15 666	209 274	-201 610	32 406	4 640
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	51 095	15 666	209 274	-201 610	32 406	4 640

	31.12.2018		Laekunud	Kajastatud tulemiaruandes	31.12.2019	
	Nõuded	Kohustised			Nõuded	Kohustised
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks						
Avatud Eesti Fond	8 227	0	106 333	-54 996	0	43 110
Siseministeerium	0	0	66 000	-66 000	0	0
Kodanikuühiskonna Sihtkapital SA	1 658	0	29 409	-27 751	0	0
Haridus- ja teadusministeerium	22 521	0	43 966	-38 611	17 167	0
Muud sihtfinantseerimised	0	4 640	23 043	-28 416	733	0
USAID	0	0	5 683	-5 683	0	0
Annetused	0	0	415	-415	0	0
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	32 406	4 640	274 849	-221 872	17 900	43 110
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	32 406	4 640	274 849	-221 872	17 900	43 110

Vt.lisa 3,9

Lisa 11 Muud tulud
(eurodes)

	2019	2018
Ürituste osalustasud	200	-40
Koolitused, loengud, analüüsid	3 227	10 288
Kokku muud tulud	**3 427**	**10 248**

Lisa 12 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud
(eurodes)

	2019	2018
Projekt Norra rahastus EES grants	29 831	8 227
Projekt Norra LIIDER	22 957	0
Projekt Hea Kodanik	26 510	38 671
Projekt Tegevustoetus	66 000	65 000
Projekt Kogukonnapraktika	33 900	49 284
Projekt Ukraina organisatsiooni loomine	20 592	10 365
Projekt Muukeelne kommunikatsioon	0	16 648
Projekt Digivõimekus	0	7 600
Kokku sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	**199 790**	**195 795**

Sihtotstarbeliselt finantseeritud projekti kuludest on tööjõukulud kokku 2019: 131 746 eurot ja 2018: 119 804 eurot. Vt.lisa 14

Lisa 13 Mitmesugused tegevuskulud
(eurodes)

	2019	2018	Lisa nr
Kulu ebatõenäoliselt laekuvatest nõuetest	0	73	3
Pangateenused	177	181	
Raamatupidamine ja audit	4 774	2 879	
Transport, lähetus, meeskonnaarendus	1 056	0	
Seminaride korraldamine	8 839	4 281	
Ettevõtluskulu	6 248	1 791	
Rahvusvaheline koostöö	2 725	112	
Muud	6 770	2 034	
Kokku mitmesugused tegevuskulud	**30 589**	**11 351**	

Lisa 14 Tööjõukulud
(eurodes)

	2019	2018	Lisa nr
Palgakulu	108 160	107 085	
Sotsiaalmaksud	36 366	36 003	
Kokku tööjõukulud	**144 526**	**143 088**	
Sellest kajastatud sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsese kuluna	131 746	119 804	12
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	6	5	

Lisa 15 Seotud osapooled
(eurodes)

Liikmete arv majandusaasta lõpu seisuga		
	31.12.2019	**31.12.2018**
Juriidilisest isikust liikmete arv	105	98

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

	31.12.2019
	Kohustised
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	657

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2019	**2018**
Arvestatud tasu	24 000	24 000

Vabaühenduste Liit juhatus koosneb ühest juhatuse liikmest, juhatuse liikme tagasikutsumisel enne volituse tähtaja lõppu ei pea maksma juhatuse liikmele lahkumishüvitist.
Aruandeperioodil ega võrdlusperioodil juhatuse liikmele soodustusi ei ole antud.

Lisa 16 Sündmused pärast aruandekuupäeva

Maailma Tervishoiuorganisatsioon (WHO) sai Hiinast esmased teated uue koroonaviiruse (COVID-19) kohta 2019. aasta detsembris. 2020. aasta esimeste kuude jooksul on see viirus levinud üle kogu maailma, 11. märtsil 2020 kuulutas WHO viiruspuhangu pandeemiaks. Paljudes riikides kuulutati välja eriolukord, nii ka Eestis.

Vabaühenduste Liit jälgib olukorda hoolikalt ja praegusele positsioonile tuginedes ei avalda see märkimisväärset negatiivset mõju meie tegevusele.

Eriolukorrast tulenevalt võivad pikeneda mõnede lepingute tähtajad, rohkem üritusi saab tehtud veebis.

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 03.06.2020

Vabaühenduste Liit (registrikood: 80005069) 01.01.2019 - 31.12.2019 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
KAI KLANDORF	Juhatuse liige	03.06.2020

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Vabaühenduste Liit nõukogule

Oleme üle vaadanud Vabaühenduste Liit raamatupidamise aastaaruande, mis sisaldab bilanssi seisuga 31.12.2019, nimetatud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta koostatud tulemiaruannet, netovara muutuste aruannet ja rahavoogude aruannet, raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muid selgitavaid lisasid. Ülevaadatud raamatupidamise aastaaruanne on esitatud lehekülgedel 30 kuni 42.

Juhtkonna vastutus raamatupidamisaruannete eest

Juhtkond vastutab selle eest, et see raamatupidamise aastaaruanne koostatakse ja esitatakse õiglaselt kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga ning sellise sisekontrolli eest, mida juhtkond peab vajalikuks sellise raamatupidamise aastaaruande koostamiseks, mis on vaba olulisest, kas pettusest või veast tingitud väärkajastamisest.

Vandeaudiitori kohustus

Meie kohustuseks on avaldada kokkuvõte raamatupidamise aastaaruande kohta. Ülevaatus viidi läbi kooskõlas ülevaatuse töövõttude rahvusvahelise standardiga (ISRE) (Eesti) 2400 (muudetud) " Mööndunud perioodide finantsaruannete ülevaatamise teenus ". ISRE (Eesti) 2400 (muudetud) nõuab meilt kokkuvõtte tegemist selle kohta, kas me oleme saanud teadlikuks millestki, mis paneks meid uskuma, et raamatupidamise aastaaruanne tervikuna ei ole kõigis olulistes osades koostatud kooskõlas rakendatava finantsaruandluse raamistikuga. Selle standardi kohaselt oleme ka kohustatud järgima asjassepuutuvaid eetikanõudeid.

Raamatupidamise aastaaruande ülevaatus kooskõlas ISRE (Eesti) 2400-ga (muudetud) on piiratud kindlust andev töövõtt. Ülevaatuse käigus viiakse läbi protseduurid, mis eelkõige tähendab järelepäringute tegemist juhtkonnale ja teistele isikutele majandusüksuses (nagu asjakohane) ja analüütiliste protseduuride rakendamist, ning hangitud tõendusmaterjali hindamist.

Ülevaatuse käigus läbiviidud protseduurid on palju vähem mahukad kui rahvusvaheliste auditeerimise standarditega kooskõlas tehtud auditi käigus läbiviidud protseduurid. Seetõttu ei avalda me nende finantsaruannete kohta auditiarvamust.

Kokkuvõte

Ülevaatuse põhjal ei saanud me teadlikuks millestki sellisest, mis paneks meid uskuma, et raamatupidamise aastaaruanne ei esita kõigis olulistes osades õiglaselt Vabaühenduste Liit finantsseisundit seisuga 31.12.2019 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

/digitaalselt allkirjastatud/
Ivi Kärt
Vandeaudiitori number 580
Audiitorbüroo Rostok & Kärt OÜ
Audiitorettevõtja tegevusloa number 258
Kadaka tee 42a, Tallinn, Harju maakond, 12915
04.06.2020

Audiitorite digitaalallkirjad

Vabaühenduste Liit (registrikood: 80005069) 01.01.2019 - 31.12.2019 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
IVI KÄRT	Vandeaudiitor	04.06.2020

Tegevusalad

Tegevusala	EMTAK kood	Põhitegevusala
Kodanikuõiguste kaitse ja eestkoste; teatud elanikegrupi huvide kaitse	**94991**	**Jah**

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	**+372 6645077**
E-posti aadress	**info@heakodanik.ee**
Veebilehe aadress	**www.heakodanik.ee**